

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-65()/13/JS

Warszawa, 1 października 2013 r.

DECYZJA DIH-1/ 56/2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), art. 1 ust. 3 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.) oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania złożonego przez przedsiębiorcę „TUNEX” Sobieszyńscy s.j. z siedzibą w Bydgoszczy, od decyzji Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy z dnia 6 sierpnia 2013 r. nr BŻ - 113/2013 (nr akt sprawy: BŻ.8361.32.2013), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej czterech partii mrożonych produktów rybołówstwa oferowanych do sprzedaży bez opakowań, utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 21-26 lutego 2013 r. przez inspektorów reprezentujących Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy, zwanego dalej „Kujawsko-Pomorskim WIIH” lub „Wojewódzkim Inspektorem”, w sklepie Chata Polska zlokalizowanym w Bydgoszczy przy ul. 11 Listopada 15, należącym do przedsiębiorcy „TUNEX” Sobieszyńscy s.j. z siedzibą w Bydgoszczy, zwanej dalej „stroną”, zakwestionowano sposób oznakowania czterech partii mrożonych produktów rybołówstwa oferowanych bez opakowań o łącznej wartości 234,27 zł, z uwagi na:

- 1) brak w miejscu sprzedaży pełnej nazwy produktu oraz informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby, w przypadku:
 - filetów z mintaja, IQF, bez skóry o deklarowanej zawartości glazury max 35% (w miejscu sprzedaży podano jedynie „filet z mintaja”),
 - filetów pangi suma IQF, bez skóry, bez ości, trzymowanych, o deklarowanej zawartości glazury 20%, (w miejscu sprzedaży podano jedynie „panga filet mrożony”),

zwanych dalej „*rybami mrożonymi glazurowanymi*”, co stanowiło naruszenie art. 47 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 ze zm.), zwanej dalej „*ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia*” oraz przepisy § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 ze zm.), zwanego dalej *rozporządzeniem w sprawie znakowania* (obecnie po nowelizacji tego rozporządzenia jest to § 17 ust. 1 pkt 4 – według rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 marca 2013 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych* (Dz. U. z 2013 r. poz. 414),

2) brak informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby w przypadku:

- kostki z dorsza mrożonej (zawartość glazury deklarowana przez producenta wynosiła 10%),
- filetów z tilapi nilowej IQF, bez skóry (zawartość glazury deklarowana przez producenta wynosiła 25%)

zwanych dalej „*rybami mrożonymi glazurowanymi*”, co stanowiło naruszenie przepisów § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania.

Przebieg i ustalenia poczynione w toku kontroli zostały opisane w protokole kontroli z dnia 26 lutego 2013 r. (nr akt kontroli: BŻ.8361.32.2013), podpisanym przez osobę upoważnioną do reprezentowania kontrolowanego bez zastrzeżeń.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 20 maja 2013 r., Kujawsko-Pomorski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o jakości handlowej*, z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii mrożonych produktów rybołówstwa o niewłaściwej jakości handlowej. Jednocześnie poinformował, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie na podstawie art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) stronie biorącej udział w postępowaniu przysługuje prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 6 sierpnia 2013r. nr BŻ - 113/2013, Kujawsko-Pomorski WIIH wymierzył przedsiębiorcy „TUNEX” Sobieszyńscy s.j. z siedzibą w Bydgoszczy, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 4 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości: 500 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej czterech partii mrożonych produktów rybołówstwa oferowanych bez opakowań. Decyzja ta została doręczona stronie w dniu 7 sierpnia 2013 r.

Pismem z dnia 19 sierpnia 2013 r. (nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego 21 sierpnia 2013 r.), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji,

wnosząc o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej. Strona stwierdziła, że zgodnie z wewnętrznym regulaminem, kierownik sklepu odpowiada za kary i grzywny nałożone przez władze administracyjne, powstałe w wyniku nieprzestrzegania przepisów. Strona podkreśliła, że biorąc pod uwagę średnie zarobki kierownika sklepu w wysokości 1.660 zł miesięcznie kara będzie dla niego kolosalnym obciążeniem.

Pismem z dnia 5 września 2013 r., Prezes UOKiK poinformował ww. przedsiębiorcę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Jakość handlowa, w myśl art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 3, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, w myśl art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Oznakowanie środków spożywczych, jak wynika z ww. definicji jakości handlowej zawartej w art. 3 pkt 5 tej ustawy, jest jednym z jej elementów.

W przypadku artykułu rolno-spożywczego będącego środkiem spożywczym, w myśl art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o jakości handlowej, nazwa powinna odpowiadać wymaganiom określonym w art. 47 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, to jest nazwa powinna odpowiadać nazwie ustalonej dla danego rodzaju środków spożywczych w przepisach prawa żywnościowego, a w przypadku braku takich przepisów powinna być nazwą zwyczajową lub składać się z opisu tego środka spożywczego lub sposobu jego użycia, tak aby umożliwić

konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości środka spożywczego oraz odróżnienie go od innych produktów (ust. 1), powinny jej towarzyszyć informacje dotyczące postaci środka spożywczego lub procesów technologicznych stosowanych w produkcji, w szczególności określające, czy jest to środek spożywczy sproszkowany, liofilizowany, głęboko mrożony, zagęszczony, wędzony – w przypadku gdy brak tej informacji może wprowadzać nabywcę w błąd (ust. 4).

Wymagania jakości handlowej dotyczące oznakowania ryb mrożonych glazurowanych oferowanych bez opakowań w miejscu ich sprzedaży zostały określone w rozporządzeniu w sprawie znakowania. Przepis § 17 ust. 1 pkt 3 tego rozporządzenia (przed nowelizacją) stanowił, że w miejscu sprzedaży środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego podaje się w przypadku mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa, dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby w tych produktach. Obecnie po nowelizacji – według rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 marca 2013 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych* (Dz. U. z 2013 r. poz. 414) wymagania w tym zakresie zostały określone w § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie znakowania.

W niniejszej sprawie, wyniki kontroli przeprowadzonej w sklepie Chata Polska zlokalizowanym w Bydgoszczy przy ul. 11 Listopada 15, należącym do przedsiębiorcy „TUNEX” Sobieszyńscy s.j. w Bydgoszczy, dały podstawę do stwierdzenia, że wprowadzone do obrotu cztery partie ryb mrożonych glazurowanych, oferowanych do sprzedaży luzem, nie odpowiadały jakości handlowej z uwagi na brak informacji dotyczącej ilościowej zawartości glazury lub ryby, co naruszało § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania, a ponadto w przypadku dwóch partii stwierdzono naruszenie art. 47 ust. 1 i 4 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W odwołaniu strona nie kwestionowała ustaleń kontroli, natomiast wniosła o odstąpienie od wymierzenia kary. Strona podkreśliła znikomą wartość zakwestionowanych ryb wynoszącą 234,27 zł, a także, że zgodnie z wewnętrznym regulaminem, karę będzie musiała pokryć kierowniczka sklepu, co przy jej zarobkach byłoby dla niej kolosalnym obciążeniem.

W tym miejscu Prezes UOKiK podkreśla, że organ pierwszej instancji nie mógł wymierzyć niższej kary niż 500 zł, gdyż jej dolna granica w tej wysokości została określona ustawowo, ani też nie mógł odstąpić od jej wymierzenia, ponieważ kontrolowany przedsiębiorca wprowadził do obrotu produkty nieodpowiadające jakości handlowej, a więc popełnił czyn, który - stosownie do obowiązujących - podlega karze w każdym przypadku jego zaistnienia.

Warto zaznaczyć, że katalog przesłanek jakie należy wziąć pod uwagę przy określaniu wysokości kary jest zamknięty i został zawarty w art.40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (są to stopień szkodliwości, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasowa działalność przedsiębiorcy i wielkość obrotu).

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002, s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 178/2002*”, każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym: producent, przetwarzający czy dystrybutor, obciążony jest obowiązkiem zapewnienia w przedsiębiorstwie, będącym pod jego kontrolą, zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W sklepie strony, cztery partie oferowanych mrożonych produktów rybołówstwa to były ryby w glazurze, a informacja o tym nie została podana do wiadomości konsumentów. Na uwidocznionych wywieszkach podano jedynie nazwę (w dwóch przypadkach niepełną) i cenę za kilogram bez zaznaczenia, który produkt zawiera wodę w postaci glazury i w jakiej ilości.

Należy zauważyć, że w przypadku ryb mrożonych glazurowanych, ze względu na brak przepisów, które regulowałyby minimalną i maksymalną zawartość glazury w rybach, najistotniejszą informacją dla konsumenta jest właśnie powiadomienie przez sprzedawcę o zawartości tej glazury. Podanie na wywieszce ilości glazury lub ryby najczęściej determinuje podjęcie decyzji o zakupie. Tym samym brak takiej informacji zasadniczo godzi w interesy ekonomiczne nabywcy. Warto wspomnieć, że zakwestionowane cztery partie ryb mrożonych glazurowanych zawierały odpowiednio: filety z mintaja 35% glazury, filety z pangii suma 20% glazury, kostka z dorsza 10% i filetów tilapii nilowej 25%.

Warto również zaznaczyć, że odpowiedzialność za niedopełnienie obowiązku oznakowania leżała wyłącznie po stronie kontrolowanego, ponieważ producenci zakwestionowanych ryb prawidłowo oznakowali opakowania zbiorcze, przy czym w przypadku filetów tilapii nilowej oraz filetów pangii suma część etykiet z opakowań zbiorczych została wyrzucona, a część etykiet została rozmoczona. W związku z tym niektóre informacje (w tym zawartość glazury) inspektorzy musieli uzyskać od importera/dystrybutora w toku czynności kontrolnych.

Zdaniem Prezesa UOKiK, nieuprawniony jest zarzut strony odnośnie wysokiej kary, niewspółmiernej do wielkości zakwestionowanych partii ryb, zwłaszcza z punktu widzenia interesów i praw konsumentów, dla których nie jest istotne, jaka była wartość tych partii, tylko sam fakt stwierdzenia – udowodnienia ich niezgodności z wymaganiami jakości handlowej. Należy zauważyć, że kara została wymierzona w kwocie 500 zł, tj. w minimalnej ustawowo określonej wysokości, choć jej maksymalna wysokość mogłaby stanowić pięciokrotność korzyści majątkowej, którą przedsiębiorca uzyskał lub mógłby uzyskać przez wprowadzenie produktów do obrotu, to jest 1.171,35 zł (5x 234,27 zł, gdzie 234,27 zł stanowi korzyść majątkową).

Podsumowując powyższe, Prezes UOKiK stwierdził, że sposób ustalenia wysokości kary był zgodny z kryteriami wymienionymi w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej i znajdował uzasadnienie w zebranych materiale dowodowym.

W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona kara jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży dostępne były tylko artykuły rolno-spożywcze odpowiadające jakości handlowej, a także będzie najmniej uciążliwa z możliwych dostępnych środków. Jednocześnie wymierzona kara spełnia funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając kontrolowanego do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, zwłaszcza z uwagi na wykazane powyżej niedopełnienie należytej staranności co do zapewnienia rzetelnej informacji o zawartości glazury i pełnej nazwie produktu.

Odnosząc się do kwestii odpowiedzialności administracyjnej należy podkreślić, że zgodnie z art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.) kontrolowanym jest przedsiębiorca, którego działalność jest kontrolowana. Zatem kara może być nałożona jedynie na kontrolowanego przedsiębiorcę. Wewnętrzne regulacje dotyczące organizacji pracy u kontrolowanego przedsiębiorcy (zakres obowiązków i odpowiedzialności pracowników) nie stanowią przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w sentencji niniejszej decyzji, stanowiące dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Tym samym, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. TUNEX” Sobieszyńscy sp.j.
ul. Fordońska 26A
85-085 Bydgoszcz
2. Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy
3. a/a